

Göteborg Film Festival 2015

Även de döda har ett namn

Dokumentär av Bo Harringer

Henry Ascher är barnläkare, pappa, jude, aktivist. Som förlorade hela släkten på sin fars sida i Förintelsen. Som öppet tagit ställning mot Israels förtryck av palestinier.

2010 är han med på Ship to Gaza, som vill bryta Israels blockad mot Gaza. Nio personer skjuts ihjäl av israeliska soldater på internationellt vatten. 2014 angriper Israel Gaza och 2 131 palestinier dödas, varav 513 barn.

Siffror att lägga till långt flera dödade i långt fler konflikter, krig, ockupationer – i vems intresse, i vems namn?

En oerhört gripande och personlig film – inte bara om Henry Ascher "Jag uppfattar mig inte som någon huvudperson, utan som en del i en större berättelse", utan också med Bo Harringers egen röst. För så är det, filmen handlar minst lika mycket om motståndet mot den pågående blockaden av Gaza och den generation som varit politiskt medveten och aktiv alltsedan Vietnamkriget.

I en tillbakablick och i ögonblicksbilder som ger även de döda ett namn. Alldeles särskilt barnen.

En av Bo Harringers absolut bästa filmer.

Maria Wallin

–

The Way Out

Regi: Petr Václav, Tjeckien

Varmt men rappt och osentimentalt om ett ungt romskt par i Tjeckien som kämpar för att hitta "en väg ut" ur det elände som samhället erbjuder dem. Samtidigt blir parets olika syn,

på hur man ska finna denna väg, till en metafor för de samhälleliga mekanismerna – när mannen accepterar och försöker hitta snabba lösningar, protesterar kvinnan och hävdar sin mänskliga värdighet.

En vinnande berättelse om våra förlorare i dagens Europa – vannade därför att den står på människans och överlevnadens sida. Även om filmen inte handlar om tiggare, blir den en uppfordrande påminnelse om att de tiggare som vi i ökande omfattning möts av idag är människor som tvingats till tiggeri. På ett övergripande plan har denna film mycket gemensamt med den bulgariska *The Lesson* som välförtjänt vann *The Ingmar Bergman International Debut Award*, men *The Way Out* skulle lika gärna ha kunnat vara vinnaren.

Lars-Christer Karlsson

–

Silvered Water, Syria Self-Portrait (Maá al-Fidda)

Regi: Wiam Simav Bedirxan, Ossama Mohammed, Frankrike/Syrien

Kan man göra en poetisk film om krig, mördande och tortyr? De bägge syrierna gör det. Först störs jag av färgfilter och abstrakta bilder som blandas med ohyggliga, brutala bilder av döda barn och den tortyr som Assads skrattande soldater utför på tonåringar. Men så småningom växer insikten att det är ett sätt att fånga den verklighet som människor i dagens Syrien lever under.

Efter att den folkliga revolten i Syrien slagits ner lever Ossama Mohammed i exil. Där fick han kontakt via nätet med Simav Bedirxan som levde i det belägrade och sönderbombade Homs. Hon sänder sina både fasansfulla och poetiska filmer till honom och de utvecklar ett samtal om livet och dess eventuella mening.

Jag lämnar biografen skakad av hur krig alltid brutaliserar människor men också hur hopp och medkänsla kan gro i bombkratrarna.

Jan Molin

—

Merchants of Doupt

Regi: Robert Kenner USA

Ett rejält reportage om hur storföretag manipulerar opinioner. Tobaksindustrin förnekar först cancerriskerna men när de blir uppenbara går man över till att propagera för frihet, d v s att få röka.

Likadant gör oljeindustrin inför miljöhoten om den globala uppvärmningen. De lejer forskare och PR-konsulter som hävdar att det inte finns några bevis på uppvärmningen, att den inte är skapad av människan och att försöka hindra den skulle leda till USA's undergång.

Det blir tydligt hur lätt företagen har att köpa PR-folk, mediautbildare och lobbyister men också att inte alla forskare och journalister låter sig köpas.

Jan Molin

—

P'tit Quinquin

Regi Bruno Dumont, Frankrike

Trots sina 3 tim 20 min är P'tit Quinquin en kort film. Med sin mänskliga självklarhet och skruvade nyfikenhet avhandlar den flera av de infallsvinklar som moderna kriminalfilmer idag består av – mord, rasism, otrohet och ungdomskärlek. Men det hela är fullständigt fritt från de klichéer vi är vana vid. Här finns inga droger, vapen eller maffiakopplingar.

Filmens kommissarie är en hybrid mellan Columbo och Jacques Tati och allt utspelar sig i en idyllisk alldaglighet på den franska landsbygden. Kommissarien ställs inför det faktum att här hittas först en sen flera döda kor som har styckade människor i magen. Hans och övriga invånares handfallenhet inför detta blir till en komisk gestaltning av våra mänskliga tillkortakommanden, men också av hur vi tar hand om varandra.

Utsedd till årets bästa film av franska filmtidskriften "Cahiers du cinéma".

Lars-Christer Karlsson

–

Speedwalking

Regi: Niels Arden Oplev, Danmark

En pärla som handlar om så mycket mer än om tävlingsgrenen gång. Om livet, döden och tonårstiden – mitt i ett mycket danskt 70-tal. Om Martin, hans mamma, pappa, storebror och förstås de bästa vännerna och en sökande sexdebut. Konfirmationen är en hägrande vuxenrit, när både alkohol och DET blir tillåtet. Lägg därtill go 70-talsmusik med Gasoline till eftertexterna.

En höjddare. Given för svensk distribution!

Maria Wallin

Pixadores

Regi: Amir Escandari, Finland/Danmark/Sverige

En dokumentär om en grupp män från en favela i Sao Paolo. I en torftig tillvaro utan hopp om förändring är graffiti deras livsluft. De har specialiserat sig på att klättra på väggarna på höghus och spraya sina tags och att åka på taken på tåg. Vi får en djup inblick i deras liv i favelan samtidigt som vi andlöst följer deras livsfarliga klättringar.

De blir inbjudna till en festival i Berlin vilket tvingar dem i ett samhälle som de annars står utanför – för att få pass. Väl i Berlin ombeds de rita graffiti på anvisad plats i en kyrka. Men i stället klättrar de upp i kyrkan och sprayar sina tags. Allt till festivalcuratorns fasa. Kalabaliken blir till en absurd scen av dagens konst, konstmarknad och människors strävanden.

Jan Molin

–

The Lesson

Regi: Petar Valchanov och Kristina Grozeva, Bulgarien

I *The Lesson* blir både huvudrollsinnehavaren och publiken uppläxade av verkligheten själv. Vi får följa en lärarinnas moraliska strävanden att bistå sina elever med goda värderingar. Det gör hon samtidigt som hon med egen bibehållen hög moral försöker lösa sin arbetslöse makes ekonomiska misslyckanden. Komplikationerna tornar upp sig för att till slut tvinga fram en drastisk lösning som får alla fundamentalistiska och moralkorrekta ståndpunkter att stryka på foten. – som det heter i Hasse å Tage-sketchen: "Jag kunde inte simma över, och inte under", "Vad gjorde du då?", "Jag simmade under", "Men det kunde du ju inte?", "Ja, vad fan skulle jag göra?" – Den paradoxala verkligheten bjuder än en gång på en existentiell överraskning.

Lars-Christer Karlsson

–

Key House Mirror

Regi: Michael Noer, Danmark

Filmfestivalens öppningsfilm handlar om kärlek på ålderdomshem. Väl spelat av säkra publikfavoriter som **Ghita Nørby** och **Sven Wollter**. Storyn är både trovärdig och underhållande.

Men är den så originell? Jag tycker mig ha sett den förr och misstänker att det är så här medelålders ser på oss gamla: Tänk att de som är så gamla, sjuka och lite dementa kan bli kära. Som jämngammal med åldringarna i filmen tycker jag den bilden blir ytlig, utslätad och rent av sentimental. Jag väntar fortfarande på en mer inträngande och ifrågasättande bild av åldrandet och "gamla" människor.

Jan Molin

I Dine Hænder

Regi: Samanou Acheche Sahlstrøm, Danmark

Samanou Acheche Sahlstrøms debutfilm *I Dine Hænder* är en film om aktiv dödshjälp som blir till en hyllning av livet. Vi får möta sjuksköterskan Maria som beslutar sig för att följa den obotligt förklarade Niels till en klinik för aktiv dödshjälp i Schweiz. Hon är ensam svensk i Köpenhamn, utan kärleksrelation och vänner, han är förklarad och "kan varken gå eller onanera" som han uttrycker det. Hans aggressiva bitterhet och livsleda ställs mot hennes kärlekstörstande omtanke. Resan går inte enligt planerna och när den tar slut har den existentiella frågan som var resans utgångspunkt, blivit mästertligt genomlyst. Vid samtalet efter filmen får vi av regissören en högst intressant information – 70 % av dem som får ett första "grönt ljus" om att de är välkomna till kliniken, väljer att avstå från den hjälp kliniken erbjuder, när de har givits tillbaka kontrollen över att själva kunna avgöra om de vill dö nu eller fortsätta att leva.

Lars-Christer Karlsson

–

Child of the revolution

Regi: Xoliswa Sithole Zimbabwe/Sydafrika

Ett reportage om Zimbabwes frigörelse, uppgång och nedgång. Hur den klassiske frihetskämpe Mugabe utvecklas till en maktfullkomlig despot. Sithole med en bakgrund bland forna ledare intervjuar gamla vänner, släktingar och skolkamrater. Filmen förmedlar knappast något nytt men lyckas åskådliggöra Zimbabwes stagnation tack vare regissörens egna minnen av det koloniala styret och revolutionen.

Jan Molin